

Het dienstpersoneel in de abdij Ter Duinen te Koksijde in 1563

De kloostergemeenschap van Ter Duinen was vanaf de 15e eeuw steeds geringer geworden en telde in 1563 nog 25 monniken, waarvan 15 residerend in Koksijde. Er was geen verhouding meer tussen de monumentale gebouwen uit de grote tijd van de abdij en het hopeloos kleine aantal van de geprofeste bewoners. Jan van de Visscherie was in 1563 de enige lekebroeder van de ‘familia Dunensis’. Zie daarover Biekorf 1951, 7-9.

De volgende lijst biedt een overzicht van het dienstpersoneel in Ter Duinen anno 1563. In het kloosterbeluik woonden dubbel zoveel dienaren, knechten en meiden, als er monniken verbleven. Te veel was dit niet. De abdij was immers een hofstede met volledige uitrusting en bedrijf; de kloostergebouwen vergden bestendig onderhoud en de huishouding was geheel aan dienaren toevertrouwd. Monniken vervulden het officie van boekhouder, keldermeester, koster en portier-aalmoezenier. Hoe ingekrompen ook, de kloosterfamilie leefde voort in haar oude structuur.

Boven kost en inwoning ontvangen de inwonende personeelsleden een jaarloon. De opgegeven datums zijn deze van het huurkontraat. - (De rekening stelt in een ander hoofdstuk de uitgaven voor allerlei handwerk door ambachtslieden uitgevoerd in daghuur.) - De rekening (Archief Duinen, 1563-64, f. 28^v-32) is in ponden parisis.

Lijst van het personeel

‘Gaigen vanden dienaeren
vander kercke.

Clay Wayover, dienaer vanden borsier (1 mei)	24 pond
Heynderick Welters, jaegher (6 febr.)	24 pond
Clays van Coornhuyze, cocq int convent (25 juli)	36 pond
Balthazar Ryckewaert, ondercocq int convent (13 mei)	18 pond
Joos de Prince, parmentier (1 maart)	36 pond
Joos Schoevlieghe, backer, en zyne huusvrauwe omme wasvrauwe (24 december)	72 pond
Janneke Fleurs, joncwylf inde wasscherie (23 april)	18 pond
Janneke Cocx, fermerievrauwe (25 jan.)	24 pond

Dezelfde wordt nog
afzonderlijk betaald om te
“schueren het tinnewerck”.

Jacob van Stom, muelenaere.

Deze ontvangt 24 pond
voor een een halfjaar (8
aug. 63 - 8 febr. 64) dienst.
Hij wordt dan

opgevolgd door Osten de
Muelnaer en Pauwels van
Garschoengie, eveneens
“muelenaere”.

Galeyn de hondewachtere (1 mei)	18 pond
Clays Streeck, eerste peerdeknape (1 mei)	34 pond
Pieter vander Haeghe, tweede peerdeknape (termijn?)	36 pond
Charles Vallens omme te darschen ende tot alle wercken (13 febr.)	36 pond
Pieter Fleurs es ghehuert omme houdt te reeden ende helpen pecken ende binden ten Leenhove [hoeve op St. Wouburghel ende tot allen wercken (14 sept.)	72 pond
Jasper Willemssoene tegheldecker	72 pond
Jan de Zomere, coeslagher, heeft ghenomen te slaene by jaere alle onse beesten binnen den clooster omme	36 pond
Jan Blaere met zyne complyse heeft ghenomen by jaere alle de kersen te maecken omme	24 pond
Claeys Hoet, elstman, omme t'elst te bewaeren ende de tramalien [visnetten] te hantieren voor een jaer	72 pond
Hanske Weeze ossewachter (20 maart)	24 pond
Caesen Guyllaert temmerman es ghehuert by jaere	72 pond
Marchant Roelack, tegheldecker ende scaliedecker, heeft ghenomen tonderhouden alle het tegheldack ende scaliedack binnen den clooster omme 72 pond by jaere. (Voor <i>nieuw</i> werk wordt hij betaald per roede volgens kontrakt).	
Jan Messchaert met zyne huysvrouwe ende twee joncwyyven hebben ghedient upt neerhof een jaer (23 april)	114 pond
Pieter Osset met zyne huysvrouwe omme caesvrouwe, ende hy tot allen wercken, omme mesch te laeden, te dasschen ende anderssins (samen)	
	96 pond
Calleken Vynne, joncwyyf up tzelve neerhof, heeft ghedient (23 april), 11 pond’.	

Het leven op het neerhof draaide vooral rond de poest, het gebouw waar het zuivel werd bewerkt en de boter en de kaas werden bewaard. Ook de rekening over 1565-66 (Biekorf 1961, 82) noemt het vrouwelijk personeel van de poest: ‘Paeskin Cuppers, upperjoncwyyf; Neeffkin Gheeyns, onderjoncwyyf; Mynkin Paeskin, caesvrouwe; en

Josinkin, huusvrauwe van Clay de Cock, (bezoldigd) ‘omme inde poest de bueter te bewaerene’.

A.V.